

SECBCM

SERVICIUL DE EVIDENȚĂ
ȘI CIRCULAȚIE A BUNURILOR
CULTURALE MOBILE

RAPORT

privind implementarea
Strategiei de dezvoltare a
Serviciului de evidență și circulație
a bunurilor culturale mobile
pentru anii 2023-2025

Chișinău, 2026

Aprobat
Dan SURUCEANU
Ministru

Ministerul Culturii al Republicii Moldova
Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile

RAPORT DE IMPLEMENTARE **a Strategiei de Dezvoltare** **a Serviciului de Evidență și** **Circulație a Bunurilor Culturale Mobile** **(2023 – 2025)**

Chișinău, 2026

Cuprins:

Capitolul I: Patrimoniul cultural mobil de la fragmentare la un sistem coerent. Rolul SECBCM	4
Capitolul II: Evidența și circulația bunurilor culturale mobile.	6
Capitolul III: Parteneriate strategice.	11
Capitolul IV: Formare profesională	12
Capitolul V: Digitalizare & Sisteme Informaționale.	17
Capitolul VI: Moldova și acquis-ul european: obligații și progrese reale.	19
Capitolul VII: Riscuri și provocări.	21
Capitolul VIII: Oportunități.	22
Capitolul IX: Programul sectorial 2026-2030.	24
Capitolul X: Concluzii și constatări cheie	26
Anexă	27

Capitolul I: Patrimoniul cultural mobil de la fragmentare la un sistem coerent. Rolul SECBCM

Perioada 2023–2025 marchează o etapă de dezvoltare instituțională fără precedent în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil al Republicii Moldova. Pentru prima dată, statul dispune de o autoritate administrativă specializată, cu mandat propriu, structură aprobată și atribuții clare în domeniul evidenței patrimoniului cultural național mobil și al circulației bunurilor culturale mobile. Înființarea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (SECBCM), subordonat Ministerului Culturii, a reprezentat trecerea de la un sistem fragmentat, dependent de soluții administrative dispersate, la un mecanism instituțional coerent, orientat spre evidență, control, prevenirea traficului ilicit și alinierea la standardele europene.

Necesitatea constituirii SECBCM trebuie înțeleasă prin raportare la situația existentă anterior anului 2023. Domeniul patrimoniului cultural mobil era gestionat în cadrul unor structuri cu atribuții limitate, fără un cadru procedural unitar, fără registre digitale funcționale și accesibile publicului și fără un sistem integrat de monitorizare a evidenței și circulației bunurilor culturale. Media anuală a certificatelor de clasare emise în perioada 2019–2023 nu depășea 66 de certificate, iar numărul bunurilor expertizate se situa, în anul 2021, la aproximativ 602 unități. Procesele erau dispersate, dosarele de clasare acumula restanțe, iar emiterea actelor aferente exportului bunurilor culturale se tergiversa, generând dificultăți pentru deținătorii de bunuri.

O vulnerabilitate semnificativă era reprezentată și de caracterul informal al cooperării cu autoritățile responsabile de controlul frontierei. Colaborarea cu Serviciul Vamal era episodică și lipsită de o bază contractuală clară, ceea ce diminuea capacitatea statului de a preveni exportul ilicit al bunurilor culturale. În același timp, procedurile de export și import necesitau clarificare, iar cadrul normativ național impunea armonizare suplimentară cu acquis-ul european. Contextul regional de securitate, marcat de conflictul armat din Ucraina și de riscurile asociate zonei transnistrene, a amplificat necesitatea instituționalizării unui mecanism specializat de evidență, expertizare și control al circulației bunurilor culturale mobile.

Indicator	Situația până în 2023
Clasare și evidență	Media de 66 certificate de clasare/an (2019–2023); proces tergiversat, distribuit la MC. Patrimoniu neclasificat, vulnerabil la trafic ilicit și pierdere.
Bunuri expertizate / an	602 bunuri (2021); proces dispersat, fără coordonare. Acces dificil pentru cetățeni; confuzii în aplicarea cadrului normativ
Registre naționale	Parțial digitizate, inaccesibile public, neactualizate. Imposibilitatea monitorizării în timp real; lipsa de interoperabilitate
Colaborare cu Serviciul Vamal	Informată, episodică, fără baza contractuală. Risc crescut de export ilicit nedetectat la frontieră
Cadru normativ UE	Transpunere parțială; proceduri ad-hoc de export/import. Neconformitate cu obligațiile de sustenabilitate UE
Formare profesională	Absența unui program structural pentru specialiști

Fig. 1.: Sursa Strategia de dezvoltare a SECBCM pentru perioada 2023-2025¹

¹ https://secbcm.gov.md/files/Strategia_de_dezvoltare_SECBCM.pdf

SECBCM a fost constituit în temeiul art. II al Legii nr. 285/2022 pentru modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil² și activează în baza Hotărârii Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil³, prin care au fost aprobate Regulamentul de organizare și funcționare, structura și efectivul-limită al instituției. Instituționalizarea Serviciului corespunde, totodată, angajamentelor asumate de Republica Moldova în calitate de stat-parte la Convenția UNESCO din 1970, care prevede necesitatea existenței unor servicii specializate pentru protejarea patrimoniului cultural, dotate cu personal calificat și competențe clare în materie de evidență, expertizare, control al circulației și combatere a traficului ilicit.

Procesul de constituire a SECBCM s-a desfășurat cu celeritate în trimestrul IV al anului 2023. La 10 noiembrie 2023, Serviciul a fost înregistrat ca persoană juridică de drept public, fiind ulterior aprobate structura internă, statele de personal și fișele de post. Au fost asigurate spațiile de activitate, dotarea tehnică și organizatorică, precum și instrumentele minime necesare funcționării. Începând cu anul 2024, instituția a devenit operațională, fiind inițiate procedurile de recrutare, consolidare a capacităților interne și organizare a serviciilor destinate beneficiarilor.

Misiunea SECBCM, stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 470/2023, constă în coordonarea și organizarea activităților orientate spre implementarea politicilor statului în domeniul evidenței patrimoniului cultural național mobil și al circulației bunurilor culturale mobile. În practică, această misiune a transformat Serviciul într-un nod instituțional al unui sistem mai larg, care include evidența și clasarea bunurilor culturale mobile, reglementarea circulației acestora, cooperarea interinstituțională, formarea profesională, comunicarea publică, digitalizarea și prevenirea circuitului ilicit.

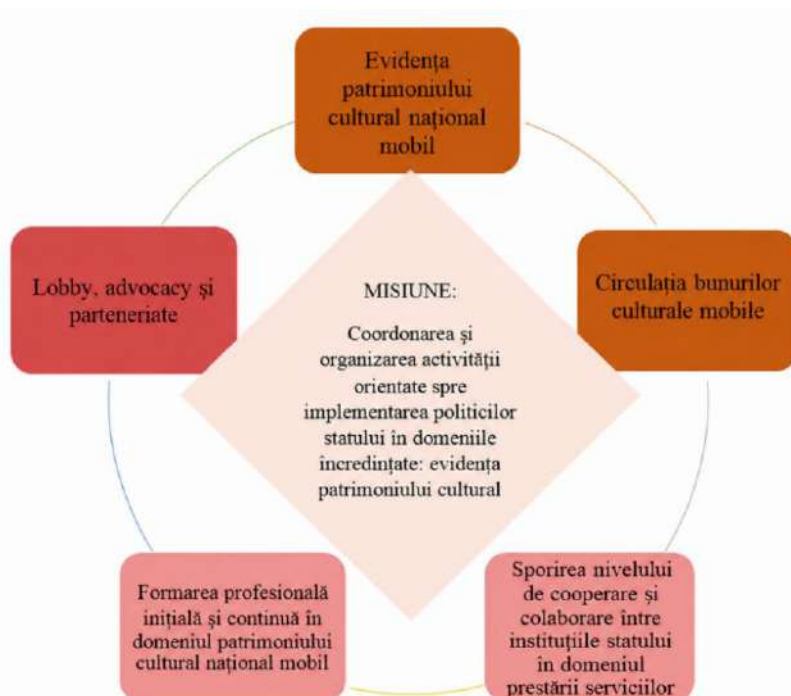

Fig. 2. Sursa: Strategia de dezvoltare a SECBCM pentru perioada 2023-2025⁴

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148798&lang=ro#

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=154566&lang=ro#

⁴ https://secbcm.gov.md/files/Strategia_de_dezvoltare_SECBCM.pdf

Prin Strategia de Dezvoltare pentru perioada 2023–2025, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 321 din 15 noiembrie 2023, SECBCM și-a structurat activitatea în jurul unor priorități esențiale: dezvoltarea instituțională, evidența patrimoniului cultural național mobil, circulația bunurilor culturale mobile, cooperarea interinstituțională, formarea profesională, lobby, advocacy și parteneriate. Strategia a funcționat ca instrument de orientare și prioritizare a activității instituționale, fiind corelată cu planurile anuale de acțiuni, achizițiile publice, mecanismele de control intern managerial și gestionarea riscurilor.

Astfel, rolul SECBCM nu se limitează la executarea unor atribuții administrative. Serviciul reprezintă mecanismul prin care Republica Moldova își consolidează capacitatea de a cunoaște, evidenția, proteja și controla circulația patrimoniului cultural mobil. Într-un context marcat de obligații europene, riscuri regionale și necesitatea modernizării administrației culturale, SECBCM a devenit punctul de trecere de la gestionarea fragmentară a domeniului la un sistem instituțional coerent, funcțional și orientat spre standarde moderne de protecție a patrimoniului cultural.

Capitolul II: Evidența și circulația bunurilor culturale mobile.

Activitatea de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile constituie nucleul operațional al mandatului SECBCM. În perioada 2024–2025, Serviciul a transformat procese anterior dispersate într-un mecanism instituțional coerent, în care identificarea, expertizarea, clasarea, înregistrarea și monitorizarea circulației bunurilor culturale sunt realizate în baza unor proceduri clare și a unei trasabilități documentare.

1. Evidența patrimoniului cultural mobil

Una dintre cele mai importante schimbări produse după operaționalizarea SECBCM a vizat reluarea, sistematizarea și extinderea evidenței patrimoniului cultural mobil. Anterior înființării Serviciului, procesul de clasare și înscriere a bunurilor culturale în registrele de specialitate era afectat de restanțe acumulate, proceduri neuniforme și lipsa unei imagini consolidate asupra patrimoniului cultural mobil aflat în gestiunea instituțiilor publice sau a altor deținători.

În perioada analizată, cele patru registre naționale gestionate de SECBCM au fost reconceptualizate, actualizate și puse la dispoziția publicului: Registrul patrimoniului cultural național mobil⁵, Registrul patrimoniului muzeal mobil⁶, Registrul experților în domeniul patrimoniului cultural național mobil⁷ și Registrul conservatorilor și restauratorilor de bunuri culturale mobile⁸. Până la sfârșitul anului 2025, Registrul patrimoniului cultural național mobil a ajuns la 3200 de bunuri, iar Registrul patrimoniului muzeal mobil la 73.081 de piese. Totodată, Registrul experților acreditați a ajuns la 44 specialiști, Registrul conservatorilor și restauratorilor la 29 specialiști, Registrul muzeelor 135 instituții înscrise cu date actualizate la zi.

Procesul de clasare a bunurilor culturale mobile reprezintă una dintre cele mai relevante realizări ale perioadei de raportare. Dacă în perioada 2019–2023 media anuală a certificatelor de clasare emise nu depășea 66 de certificate, în anul 2024 au fost emise

⁵ https://secbcm.gov.md/catalog-online?fltr_eq_extra_5=1

⁶ https://secbcm.gov.md/catalog-online?fltr_eq_extra_5=1

⁷ <https://secbcm.gov.md/registrul-expertilor>

⁸ <https://secbcm.gov.md/registrul-restauratorilor>

2.469 de certificate de clasare, iar în 2025 încă 672, totalizând 3.141 de certificate în doi ani. Această evoluție reprezintă o creștere de aproximativ 47 de ori față de media anuală anterioară și confirmă impactul direct al operaționalizării SECBCM asupra procesului de evidență juridică a bunurilor culturale mobile.

În paralel, a fost reluată și sistematizată arhivarea dosarelor de clasare. Au fost arhivate dosarele aferente patrimoniului Muzeului Național de Artă al Moldovei, Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și SA „Barza Albă”, pentru perioada 2021–2024. În total, au fost arhivate 33 de dosare de clasare conforme, aferente la 28 de ordine de clasare și 3429 bunuri culturale. Această activitate a permis recuperarea unui restant administrativ semnificativ și consolidarea trasabilității documentare a procesului de clasare.

Certificate de clasare emise

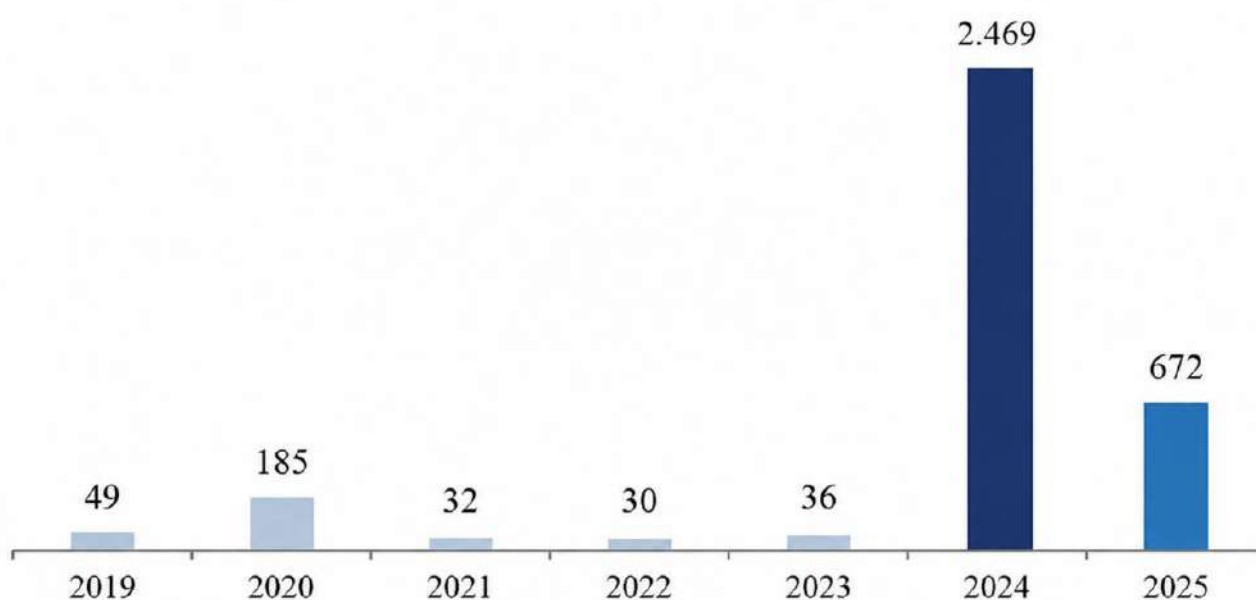

Fig. 3. Sursa: Raport anual SECBCM pentru anii 2024/2025. Elaborat de autor.

Un exemplu relevant al extinderii mecanismului de clasare dincolo de instituțiile publice îl constituie exemplul SA „Barza Albă”⁹, prima societate pe acțiuni din Republica Moldova care a clasat bunuri culturale mobile în patrimoniul cultural național. Exemplul confirmă faptul că mecanismul de evidență administrat de SECBCM este aplicabil și relevant nu doar pentru instituțiile muzeale, ci și pentru deținătorii unor bunuri cu valoare culturală, istorică sau tehnică din sectorul asociat.

⁹<https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/sa-barza-alba-devine-prima-societate-pe-actiuni-din-republica-moldova-care-a-clasat-bunuri-culturale-mobile-in-patrimoniul-cultural-national-mobil-al-tarii>

Fig. 4. Director SECBCM Svetlana Pociumban și Directorul general adjunct al SA „Barza Albă”, Andrei Luța

2. Expertizarea bunurilor culturale mobile

Expertizarea constituie etapa de bază care fundamentează atât evidența, cât și circulația bunurilor culturale mobile. În funcție de natura solicitării, expertiza poate fi realizată în cadrul procedurilor de clasare, al examinării bunurilor în vederea eliberării actelor permissive, al solicitărilor de informare ale deținătorilor sau în cadrul cauzelor penale și contravenționale. Pentru eliberarea certificatelor și adeverințelor de export, bunurile sunt examinate în prealabil, iar, după caz, solicitantul prezintă raport de expertiză întocmit de un expert acreditat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova.

Datele statistice arată o creștere semnificativă a volumului de bunuri expertizate. Numărul acestora a crescut de la 602 bunuri în anul 2021 la 1.935 în anul 2024 și la 4.160 în anul 2025. Astfel, în raport cu anul 2021, volumul expertizărilor a crescut de aproape 7 ori, ceea ce confirmă consolidarea capacității operaționale a sistemului. Această creștere nu reflectă doar majorarea numărului de solicitări, ci și transformarea expertizării într-un mecanism instituțional previzibil, integrat în activitatea curentă a Serviciului.

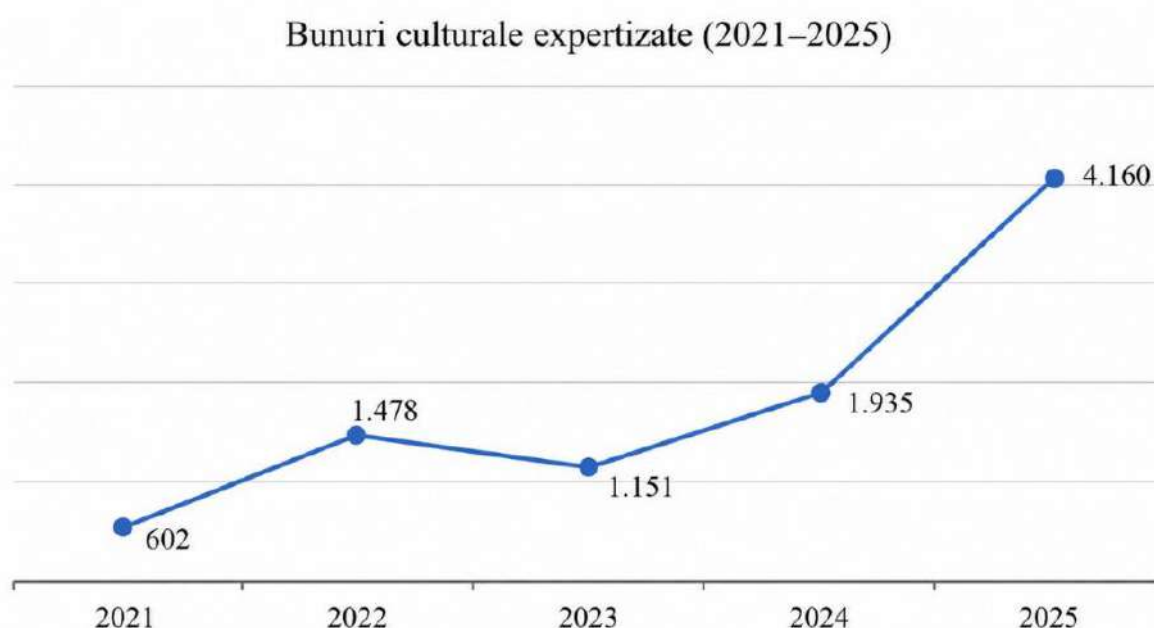

Fig. 5. Sursa: Raport de activitate pentru anii 2024/2025 a SECBCM. Elaborat de autor.

O componentă distinctă și importantă a activității de expertizare o reprezintă examinarea bunurilor culturale în cadrul cauzelor penale și contravenționale, precum și al bunurilor confiscate sau reținute de autoritățile competente. În perioada 2024–2025, SECBCM a expertizat 1.826 de bunuri provenite din asemenea dosare, în baza solicitărilor transmise de Serviciul Vamal și Inspectoratul General al Poliției. Numărul bunurilor expertizate în acest context a crescut de la 248 în anul 2024 la 1.578 în anul 2025, ceea ce reprezintă o creștere de peste șase ori.

Analiza solicitărilor de expertizare, în funcție de instituția care le-a înaintat, evidențiază că acestea au provenit preponderent de la Serviciul Vamal, urmat de Inspectoratul General al Poliției. Distribuția reflectă competențele specifice ale celor două instituții în controlul circulației transfrontaliere și, respectiv, în investigarea faptelor ce vizează bunurile culturale mobile. În anul 2024, din totalul de 248 de bunuri expertizate, 178 au fost transmise de Serviciul Vamal, iar 70 de Inspectoratul General al Poliției. În anul 2025, Serviciul Vamal a transmis 1.226 de bunuri, iar Inspectoratul General al Poliției — 352. Această distribuție confirmă caracterul preponderent transfrontalier al riscurilor asociate circulației bunurilor culturale, dar și importanța investigațiilor desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în cazuri ce pot viza comercializarea ilicită, furtul sau săpăturile neautorizate.

Tipologic, în anul 2024 au predominat monedele, care au reprezentat aproximativ 97% din totalul bunurilor expertizate în cadrul acestor dosare. În anul 2025, structura s-a diversificat, fiind expertizate 1.125 de timbre, 397 de monede, precum și bunuri cu semnificație artistică, ordine și medalii, bunuri de importanță tehnică, obiecte de cult și instrumente muzicale. Totuși, la nivelul cauzelor individuale, monedele continuă să reprezinte categoria cea mai frecvent întâlnită, întrucât timbrele au provenit dintr-un singur dosar, în timp ce monedele au fost identificate în mai multe cauze distincte.

Separat, SECBCM a efectuat și expertize la solicitarea deținătorilor, fără eliberarea unor acte permissive de circulație, în scop de informare și clarificare asupra naturii bunurilor deținute. Aceste solicitări au vizat un volum redus de bunuri, inclusiv bunuri cu semnificație artistică, monede, bunuri etnografice, obiecte arheologice, ordine sau medalii, dar au contribuit la consolidarea rolului consultativ al Serviciului.

3. Circulația bunurilor culturale mobile

În perioada 2024–2025, SECBCM a consolidat mecanismul de reglementare a circulației bunurilor culturale mobile prin aplicarea unitară a procedurilor de expertizare, emiterea actelor permissive și instituirea unui mecanism funcțional de notificare a autorităților vamale. Activitatea desfășurată în această perioadă demonstrează nu doar creșterea volumului de lucru, ci și maturizarea unui sistem care asigură controlul documentar al circulației legale a bunurilor culturale.

Pe parcursul perioadei de raportare au fost emise 189 de acte permissive pentru export, dintre care 86 certificate de export și 189 adeverințe de export, aferente unui număr cumulat de 4.523 bunuri culturale mobile (1.870 bunuri în baza certificatelor și 2.653 bunuri în baza adeverințelor). Activitatea a acoperit atât exportul definitiv, cât și exportul temporar al bunurilor culturale, în conformitate cu prevederile legislației naționale. În același timp, diminuarea numărului de adeverințe de export reflectă o aplicare mai corectă a cadrului normativ. Scoaterea din țară a bunurilor culturale mobile de producție contemporană de către autorii acestora se realizează în baza declarației creatorului sau a mandatarului, fără necesitatea eliberării unui act oficial de către

Serviciu. Prin urmare, scăderea numărului de adeverințe nu indică o reducere a circulației bunurilor culturale, ci o utilizare mai corectă a instrumentelor juridice disponibile.

SECBCM a notificat Serviciul Vamal cu privire la circulația transfrontalieră a 1.592 de bunuri culturale mobile, toate expertizate în prealabil. Implementarea acestui mecanism a permis monitorizarea sistematică a introducerii și scoaterii bunurilor culturale din țară, consolidând controlul asupra circulației legale și contribuind la diminuarea riscurilor asociate traficului ilicit de bunuri culturale.

Principalii indicatori ai circulației 2024 vs. 2025

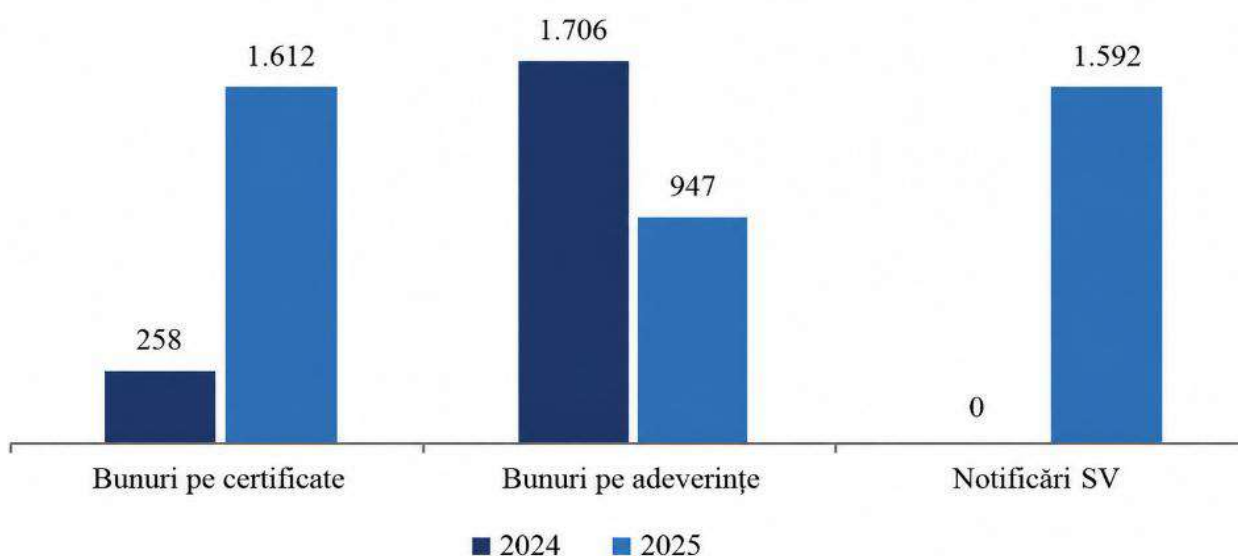

Fig. 6. Sursa: Raport de activitate pentru anii 2024/2025 a SECBCM. Elaborat de autor.

O componentă distinctă a activității SECBCM a constituit asigurarea circulației temporare a bunurilor culturale mobile aflate în proprietate publică, în vederea participării la proiecte expoziționale internaționale. În perioada de raportare au fost emise 6 certificate de export temporar pentru 234 bunuri culturale, toate aparținând muzeelor publice, fiind asigurată respectarea cadrului legal și monitorizarea circulației acestora pe întreaga durată a exportului temporar.

Activitatea SECBCM în domeniul evidenței, expertizării și circulației bunurilor culturale mobile a contribuit la consolidarea unui sistem instituțional coerent, bazat pe proceduri uniforme, trasabilitate documentară și cooperare interinstituțională. Prin aceste rezultate, SECBCM a asigurat o evidență mai completă a patrimoniului cultural mobil, a facilitat circuitul legal al bunurilor culturale și a întărit mecanismele de prevenire și combatere a traficului ilicit, contribuind la aplicarea unitară a cadrului normativ și la protejarea patrimoniului cultural național mobil.

Capitolul III: Parteneriate strategice.

Un sistem eficient de protejare a patrimoniului cultural mobil nu poate funcționa izolat, ci se bazează pe cooperarea permanentă dintre autoritățile publice, mediul academic și partenerii internaționali. În perioada de implementare a Strategiei de dezvoltare 2023–2025, consolidarea parteneriatelor strategice a constituit una dintre direcțiile prioritare ale activității SECBCM, contribuind la dezvoltarea unui cadru instituțional stabil și funcțional.

În calitate de autoritate administrativă subordonată Ministerului Culturii, SECBCM și-a desfășurat activitatea în coordonare permanentă cu fondatorul, care asigură cadrul de politici, suportul normativ și coordonarea strategică a domeniului. Pornind de la acest fundament instituțional, Serviciul a construit, într-un interval relativ scurt, o rețea de cooperare care reunește autorități naționale, instituții academice și parteneri internaționali, fiecare având un rol distinct în consolidarea sistemului de protejare a patrimoniului cultural mobil.

Un moment definitoriu l-a constituit semnarea, la 4 aprilie 2024, a acordurilor de cooperare cu Serviciul Vamal și cu Universitatea de Stat din Moldova.¹⁰ Acordul cu Serviciul Vamal a instituit cadrul formal pentru schimbul de informații, expertizarea bunurilor culturale, notificarea circulației transfrontaliere și organizarea activităților comune de instruire. Parteneriatul cu Universitatea de Stat din Moldova a stat la baza Programului de perfecționare „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil” (MPCM), primul program național de formare continuă dedicat acestui domeniu.

La nivel național, SECBCM colaborează permanent cu instituțiile muzeale și cu autoritățile publice cu competențe conexe, contribuind la dezvoltarea cadrului normativ și la consolidarea mecanismelor de protejare a patrimoniului cultural mobil. În același timp, Serviciul a fost desemnat Punct Focal Național pentru implementarea Convenției UNESCO din 1970 privind interzicerea și prevenirea importului, exportului și transferului ilicit al bunurilor culturale, precum și pentru Convenția de la Haga din 1954 privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat și cele două Protocoale ale acesteia.

În acest context, SECBCM dezvoltă cooperarea cu Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în vederea elaborării programului de acțiuni coordonate pentru protecția bunurilor culturale mobile împotriva riscurilor generate de calamități naturale, tulburări ale ordinii publice sau conflicte armate, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (6) din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.

Cooperarea internațională s-a consolidat prin parteneriatele dezvoltate cu UNESCO și Uniunea Europeană, care au oferit suport instituțional, expertiză și platforme de instruire regională în domeniul combaterii traficului ilicit de bunuri culturale. În perspectiva dezvoltării sistemului, SECBCM urmărește extinderea cooperării cu organizațiile și rețelele internaționale specializate, inclusiv Interpol, Europol, ICOM și platformele internaționale de identificare a bunurilor culturale sustrase, în vederea consolidării mecanismelor de prevenire și combatere a traficului ilicit și a recuperării

¹⁰<https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/primul-forum-international-al-creatorilor-si-detinatorilor-de-bunuri-culturale-mobile-s-a-desfasurat-la-chisinau>

patrimoniului cultural. Totodată, SECBCM utilizează aplicația INTERPOL *ID-Art*, instrument internațional destinat identificării bunurilor culturale furate sau dispărute.

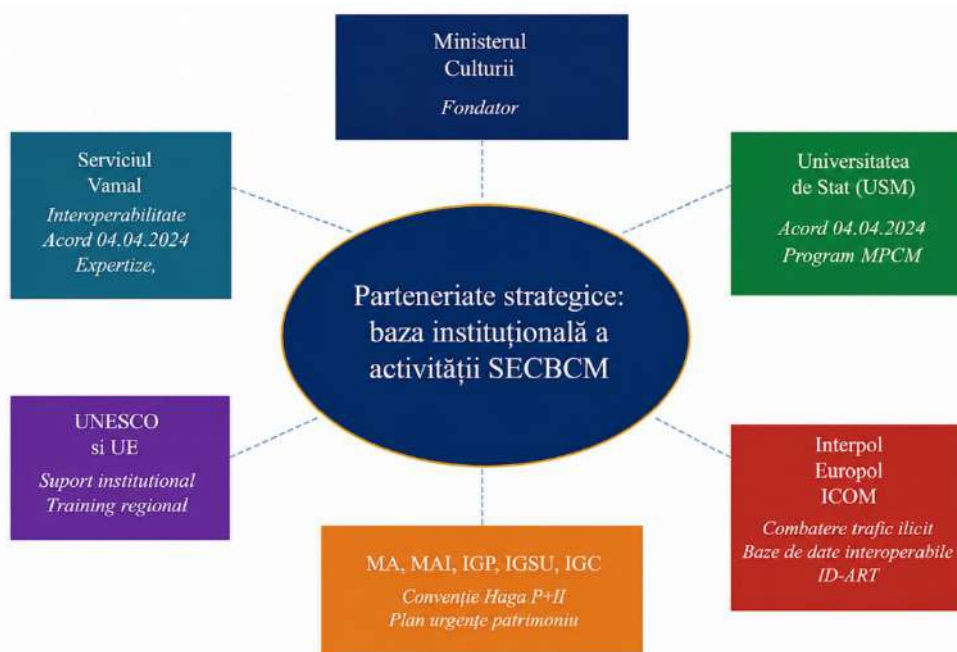

Fig. 7. Sursa: elaborat de autor.

Prin dezvoltarea acestor parteneriate, SECBCM a depășit modelul cooperării instituționale ocazionale și a construit un cadru stabil de colaborare, bazat pe acorduri formale, obiective comune și responsabilități clar definite. Această arhitectură instituțională reprezintă unul dintre cele mai importante rezultate ale perioadei de implementare a Strategiei și constituie fundamentul dezvoltării viitoare a sistemului național de protejare a patrimoniului cultural mobil și pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova la nivel european și internațional.

Capitolul IV: Formare profesională

Orice reformă instituțională își găsește limita în competențele oamenilor care o implementează. SECBCM a abordat această provocare strategic, investind sistematic în dezvoltarea profesională atât a propriilor specialiști, cât și a reprezentanților instituțiilor partenere implicate în protejarea patrimoniului cultural mobil.

Ansamblul activităților de formare desfășurate pe parcursul implementării Strategiei evidențiază construirea unui sistem coerent de instruire, orientat către principalele categorii profesionale implicate în domeniu. Peste 400 de participanți au beneficiat de programele organizate de SECBCM, provenind din sectorul muzeal și cultural, Serviciul Vamal, instituțiile de ordine publică și justiție, autoritățile publice locale, mediul academic și organizațiile internaționale. Prin această abordare, Serviciul a contribuit la formarea unei comunități profesionale care utilizează proceduri unitare, aplică același cadru normativ și dezvoltă o cultură comună de protejare a patrimoniului cultural mobil.

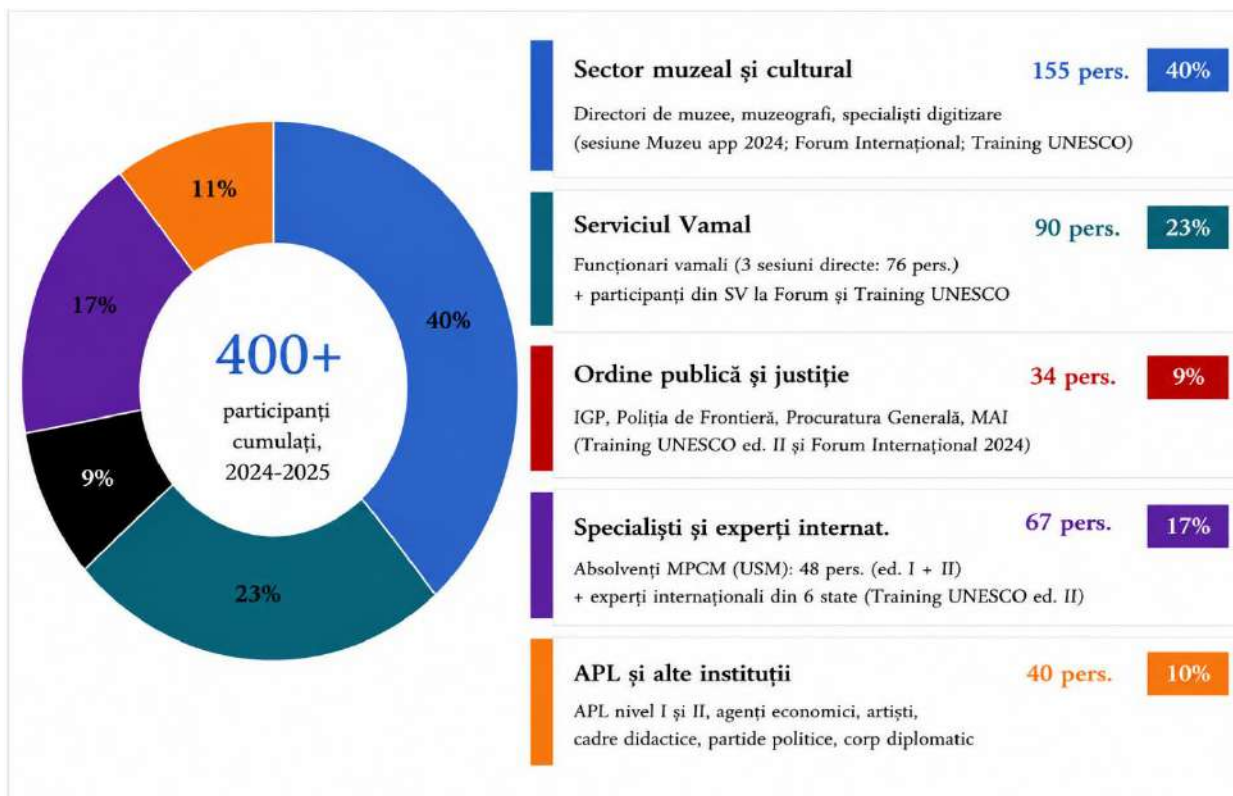

Fig. 8. Formare profesională. Sursa: elaborat de autor în baza Raportului anual SECBCM pentru anii 2024/2025

Cel mai important rezultat al acestei direcții îl reprezintă Programul de calificare parțială (microcalificare) „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil” (MPCM), dezvoltat în baza Acordului de cooperare dintre SECBCM și Universitatea de Stat din Moldova, semnat la 4 aprilie 2024. Curriculum-ul Programului a fost aprobat prin Decizia Senatului USM din 29 octombrie 2024, marcând instituționalizarea primului program universitar de formare continuă dedicat patrimoniului cultural mobil din Republica Moldova.

În perioada raportată, Programul a fost organizat în două ediții, desfășurate în decembrie 2024 – februarie 2025 și octombrie – decembrie 2025. În total, au fost recepționate 72 de dosare de înscriere, dintre care 48 de participanți au fost admiși și au finalizat Programul. Beneficiarii au reprezentat un spectru larg de instituții – muzee, biblioteci, autorități ale administrației publice, Serviciul Vamal, instituții de aplicare a legii și alte organizații implicate în gestionarea patrimoniului cultural mobil.

Programul a răspuns unei necesități existente la nivel național, într-un context în care nu exista anterior o ofertă de formare profesională dedicată exclusiv managementului patrimoniului cultural mobil. Totodată, acesta a creat premisele dezvoltării unei rețele profesionale formate din specialiști proveniți din instituții cu competențe complementare, facilitând schimbul de experiență și promovarea unor practici unitare în domeniu.

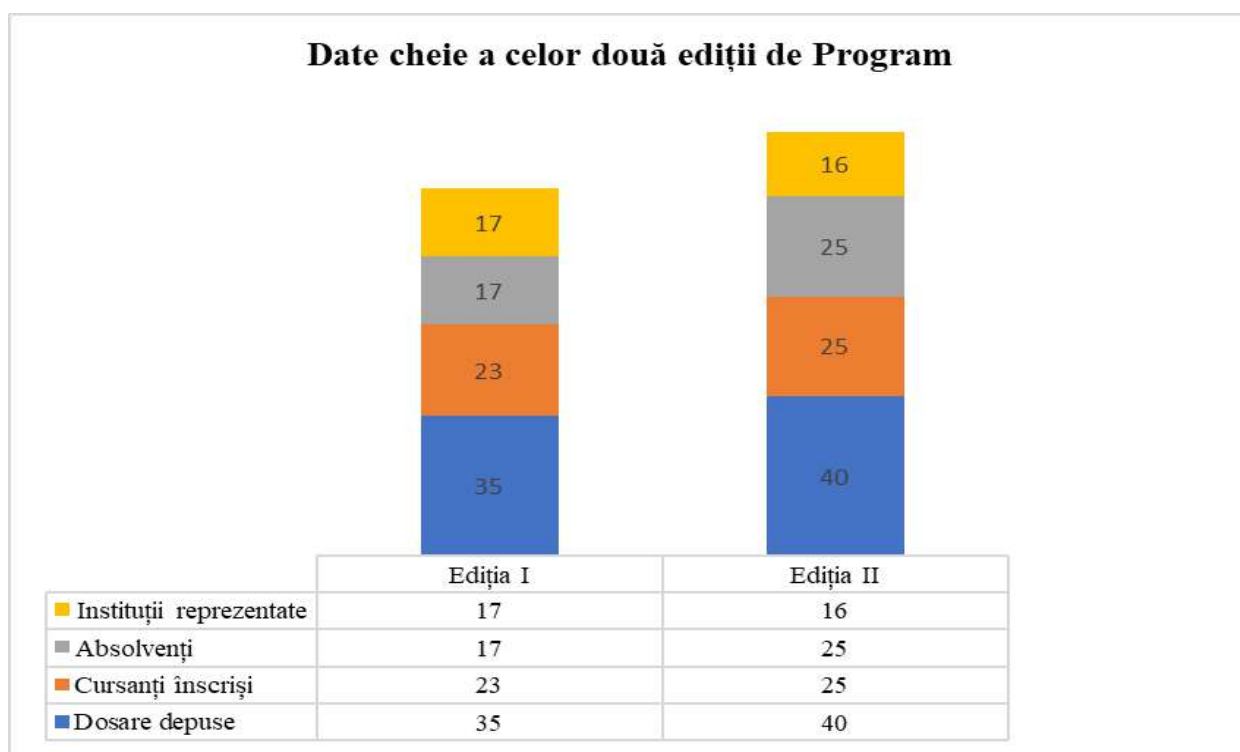

Fig.9. Sursa: Raport de activitate a SECBCM pentru anul 2025¹¹

O componentă importantă a activității de formare profesională și cooperare internațională a constituit organizarea, de către Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, în parteneriat cu Ministerul Culturii al Republicii Moldova, UNESCO, UNESCO Office in Venice, Ambasada Republicii Moldova în Franța, Delegația Permanentă a Republicii Moldova pe lângă UNESCO, precum și cu instituțiile naționale partenere din domeniul patrimoniului cultural și al aplicării legii, a trei traininguri dedicate consolidării capacităților instituționale în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil. În ansamblu, acestea au reunit aproximativ 180 de participanți, inclusiv experți internaționali, reprezentanți ai autorităților publice, ai instituțiilor de aplicare a legii, ai sectorului muzeal și ai altor instituții cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural.

Trainingul regional UNESCO de consolidare a capacităților privind combaterea traficului ilicit de bunuri culturale ucrainene (1–3 aprilie 2025) a reunit experți și reprezentanți ai instituțiilor competente din Republica Moldova, Ucraina, România, Polonia, Slovacia și Ungaria, fiind dedicat consolidării cooperării regionale, schimbului de experiență și dezvoltării mecanismelor comune de prevenire și combatere a traficului ilicit de bunuri culturale în contextul conflictului din Ucraina.¹²

Trainingul internațional „Combaterea traficului ilicit de bunuri culturale” (18–20 noiembrie 2025) a avut un caracter aplicativ și a reunit aproximativ 71 de participanți, inclusiv reprezentanți ai Serviciului Vamal, Procuraturii Generale, Inspectoratului General al Poliției, Poliției de Frontieră, instituțiilor muzeale, experți acreditați și cursanți

¹¹ <https://secbcm.gov.md/raport-2025.pdf>

¹² <https://secbcm.gov.md/rom/republica-moldova-gazda-celei-de-a-doua-editii-a-trainingului-regional-unesco-privind-combaterea-trafficului-ilicit-de-bunuri-culturale>

Programului de microcalificare „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil”. Activitățile au fost orientate spre schimbul de bune practici, consolidarea cooperării interinstituționale și dezvoltarea competențelor necesare prevenirii și combaterii traficului ilicit de bunuri culturale.¹³

Trainingul național „Protejarea patrimoniului cultural în caz de conflict armat: implementarea Convenției de la Haga și a celor Două Protocoale (1954 și 1999)” (20–21 mai 2026)¹⁴ a reunit reprezentanți ai instituțiilor din domeniul culturii, apărării, ordinii publice și situațiilor de urgență, având ca obiectiv consolidarea mecanismelor naționale de protejare a patrimoniului cultural în situații de criză. Elementul definitoriu al evenimentului l-a constituit organizarea, în premieră pentru Republica Moldova, a unui exercițiu practic de simulare privind evacuarea și salvarea bunurilor culturale mobile și imobile aflate în pericol, prin care au fost testate procedurile de intervenție și cooperarea dintre instituțiile responsabile.¹⁵

Având în vedere rolul esențial al autorității vamale în controlul circulației transfrontaliere a bunurilor culturale, SECBCM a organizat trei sesiuni specializate de instruire dedicate funcționarilor Serviciului Vamal. În cadrul acestora au fost instruiți direct 76 de funcționari vamali, reprezentând aparatul central și birourile vamale teritoriale.

Fig. 10. Imagini de la instruirile de la Centrul de Instruire al Serviciului Vamal

Sesiunile au avut un pronunțat caracter practic și au vizat cunoașterea categoriilor de bunuri culturale mobile, aplicarea cadrului normativ privind circulația acestora, procedurile de expertizare, documentele permissive și mecanismele de cooperare dintre Serviciul Vamal și SECBCM. Aceste activități au contribuit la consolidarea capacității instituționale de identificare și gestionare a bunurilor culturale la frontieră și au avut un impact direct asupra eficienței mecanismelor de control și prevenire a exportului ilicit.

¹³ <https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/training-ului-international-combaterea-traficului-ilicit-de-bunuri-culturale>

¹⁴ <https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/trainingul-national-protejarea-patrimoniului-cultural-in-caz-de-conflict-armat-implementarea-conventiei-de-la-haga-si-cele-doua-protocoale-1954-si-1999>

¹⁵ <https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/trainingul-national-protejarea-patrimoniului-cultural-in-caz-de-conflict-armat-implementarea-conventiei-de-la-haga-si-cele-doua-protocoale-1954-si-1999-1>

În vederea consolidării capacităților profesionale ale instituțiilor muzeale, SECBCM a organizat o sesiune teoretico-practică dedicată evidenței bunurilor culturale mobile și completării Registrului patrimoniului muzeal mobil. Evenimentul a reunit aproximativ 120 de participanți din peste 50 de muzee din Republica Moldova, inclusiv directori de muzee, muzeografi și specialiști responsabili de evidența patrimoniului. Activitatea a urmărit uniformizarea practicilor de lucru și consolidarea capacității instituțiilor muzeale de administrare a patrimoniului cultural mobil.

În aceeași perioadă, Serviciul a organizat Primul Forum Internațional al Creatorilor și Deținătorilor de Bunuri Culturale Mobile, desfășurat sub auspiciile UNESCO, care a reunit peste 100 de participanți din instituții publice, mediul academic, corpul diplomatic acreditat în Republica Moldova, organizații internaționale, sectorul cultural și mediul privat. Forumul a constituit o platformă de dialog profesional și de promovare a bunelor practici în domeniul patrimoniului cultural mobil, fiind, totodată, cadrul de semnare al acordurilor de cooperare cu Universitatea de Stat din Moldova și Serviciul Vamal.¹⁶

Fig. 11. Sesiunea teoretico-practică dedicată evidenței informatizate a bunurilor muzeale mobile și completării Registrului patrimoniului muzeal mobil

În sprijinul activităților de formare profesională, SECBCM a elaborat și distribuit o serie de materiale metodologice și educaționale destinate specialiștilor din domeniu, inclusiv broșura metodologică „Evaluarea colecțiilor muzeale: Etapele procesului de evaluare în șase pași” și manualul de instruire UNESCO „Combaterea traficului ilicit de bunuri culturale – un set de instrumente pentru sistemul european de justiție și de aplicare a legii”. Totodată, au fost elaborate și puse la dispoziția participanților materialele informative aferente training-urilor UNESCO, acestea fiind organizate și accesibile prin intermediul unui spațiu dedicat pe Google Drive, în vederea facilitării accesului la resursele de instruire și a utilizării lor ulterioare în activitatea profesională.

Prin aceste acțiuni, SECBCM a realizat activități punctuale de instruire, dar și a început construirea unei comunități profesionale capabile să aplice aceleași proceduri, să utilizeze aceeași terminologie și să acționeze coordonat în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil. Formarea profesională a devenit astfel o infrastructură de competențe indispensabilă pentru funcționarea sistemului național de evidență, circulație și protecție a bunurilor culturale mobile.

¹⁶<https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/primul-forum-international-al-creatorilor-si-detinatorilor-de-bunuri-culturale-mobile-s-a-desfasurat-la-chisinau>

Fig. 12. Publicații și materiale metodologice elaborate și distribuite de SECBCM

Capitolul V: Digitalizare & Sisteme Informaționale.

Digitalizarea domeniului patrimoniului cultural mobil nu reprezintă doar un proces de modernizare tehnologică, ci o condiție esențială pentru asigurarea unei evidențe eficiente, a trasabilității și a protejării patrimoniului cultural. În perioada de raportare, SECBCM a dezvoltat o arhitectură digitală bazată pe registre electronice funcționale, servicii digitale și un sistem informațional aflat în proces de implementare.

Cea mai importantă componentă aflată în curs de implementare este Sistemul Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, al cărui Concept a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 138/2026. Sistemul va asigura interoperabilitatea cu Serviciul Vamal, gestionarea electronică a procedurilor de import și export, monitorizarea circulației transfrontaliere a bunurilor culturale și dezvoltarea schimbului automatizat de date între autoritățile competente, reprezentând totodată un pas important în armonizarea cadrului național cu standardele europene.

SECBCM administrează registrele naționale din domeniul patrimoniului cultural mobil, care constituie principalele instrumente de evidență și monitorizare a bunurilor culturale și a specialiștilor din domeniu:

Registrul patrimoniului cultural național mobil conține informații despre bunurile culturale clasate în categoriile de patrimoniu cultural național: Tezaur sau Fond. Conține informații despre administratorul bunului cultural, perioada de realizare, țara de proveniență, autor, material, tehnică etc. Registrul a fost creat în temeiul Legii 280/2011

privind protecția patrimoniului cultural național mobil și include bunurile culturale prioritare pentru patrimoniul național, care necesită o atenție sporită în caz de situații excepționale, inclusiv conflicte armate. Informațiile sunt însoțite de imagini în rezoluție corespunzătoare. Registrul patrimoniului cultural național mobil cuprinde 3.665 de bunuri culturale clasate și reprezintă evidența oficială a patrimoniului cultural național mobil protejat de stat.

Registrul experților include 44 de experți acreditați.

Registrul conservatorilor și restauratorilor cuprinde 29 de specialiști autorizați să desfășoare activități de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile.

SECBCM gestionează aplicația MuzeuApp, componentă esențială a procesului de digitalizare a patrimoniului muzeal mobil. În perioada de raportare, instituția a creat 120 de conturi de utilizator pentru specialiștii din muzeele naționale și locale, care utilizează platforma pentru completarea și actualizarea Registrului patrimoniului muzeal mobil. Registrul conține informații despre obiectele culturale mobile gestionate de muzeele din subordinea autorităților centrale și locale și permite vizualizarea calității colecțiilor de patrimoniu pentru a identifica obiectele eligibile pentru clasificare în patrimoniul cultural național, oferind un instrument eficient pentru înregistrarea și digitizarea pieselor de muzeu de către muzeele locale.

Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute, scoase sau introduse ilegal în Republica Moldova, precum și a celor recuperate a fost creat în contextul inițierii procesului de transpunere a Directivei UE 2014/60/UE, în contextul alinierii la Concluziile Consiliului privind lupta împotriva traficului de bunuri culturale (2023), și vine în coerență cu acțiunile Ministerului Culturii de inițiere a ratificării celui de-al doilea protocol la Convenția de la Haga din 1954. Registrul conține informații despre 7 bunuri sustrase din colecțiile Muzeului Național de Artă al Moldovei în 1996 (6 obiecte) și ale Muzeului Național de Istorie a Moldovei în 2010, (în 1 obiect) în rezoluție disponibilă la momentul furtului. La solicitarea UNESCO, informațiile din Registru au fost transmise spre examinare pentru includerea în Muzeul Virtual al Obiectelor Furate, Pierdute sau Recuperate.

Registrele publice, serviciile administrative electronice, cadrul normativ și alte informații de interes public sunt puse la dispoziția utilizatorilor prin intermediul portalului instituțional www.secbcm.gov.md, asigurând transparența activității instituției și accesul la serviciile prestate de SECBCM.

În procesul de aliniere a cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene și de dezvoltare a interoperabilității cu sistemele europene din domeniul circulației bunurilor culturale, SECBCM promovează un ansamblu de măsuri normative și digitale complementare. În acest context, Hotărârea Guvernului nr. 138/2026 instituie cadrul pentru dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”¹⁷, care va asigura interoperabilitatea cu Serviciul Vamal, monitorizarea operațiunilor de import și export și implementarea mecanismelor de trasabilitate prevăzute de legislația europeană. Totodată, actualizarea Hotărârii Guvernului nr. 470/2023 urmărește armonizarea procedurilor naționale privind circulația bunurilor culturale cu cerințele Uniunii Europene, creând premisele integrării acestora în procesele de digitalizare și interoperabilitate.

¹⁷ <https://secbcm.gov.md/monitorizarea-circulatiei-bunurilor-culturale>

Capitolul VI: Moldova și acquis-ul european: obligații și progrese reale.

Procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană a conferit o nouă dimensiune activității SECBCM, instituția având responsabilitatea armonizării cadrului normativ național cu acquis-ul european în domeniul protejării și circulației bunurilor culturale mobile. În perioada de raportare, activitatea s-a concentrat atât pe transpunerea actelor europene în limitele domeniului de competență, cât și pe participarea activă la procesul de screening și la dialogul tehnic cu instituțiile europene.

SECBCM a participat la procesul de autoevaluare a legislației naționale (self-screening) în cadrul capitolelor de negociere Capitolul 1 – Libera circulație a bunurilor, Capitolul 26 – Educație și cultură și Capitolul 29 – Uniunea Vamală, asigurând reprezentarea instituțională în grupurile de lucru constituite pentru aceste domenii. În cadrul procesului au fost elaborate și prezentate materialele de țară privind circulația bunurilor culturale mobile, restituirea bunurilor culturale și cadrul normativ național din domeniu, fiind raportate progresele înregistrate și măsurile planificate pentru armonizarea legislației. Activitatea a continuat prin participarea la ședințele de simulare a screening-ului bilateral și, ulterior, la reuniunile oficiale de screening bilateral desfășurate cu Comisia Europeană, în cadrul cărora au fost prezentate evoluțiile Republicii Moldova în domeniul patrimoniului cultural mobil.

Pe componenta de armonizare legislativă, una dintre cele mai importante realizări a constituit modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, prin care au fost transpuse în legislația națională prevederile Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru. Totodată, modificările au consolidat atribuțiile SECBCM în domeniul restituirii și recuperării bunurilor culturale scoase ilegal din țară, au întărit mecanismele naționale de protecție a patrimoniului cultural mobil și au introdus prevederi privind protejarea acestuia în situații de urgență, în conformitate cu articolul 30 al legii.

În vederea alinierii cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene, SECBCM a elaborat și promovat proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 470/2023 privind circulația bunurilor culturale mobile. Proiectul transpune prevederile Regulamentului (CE) nr. 116/2009 privind exportul bunurilor culturale și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012, prin armonizarea procedurilor naționale cu formularele și mecanismele utilizate la nivelul Uniunii Europene, completarea procedurilor de circulație a bunurilor culturale mobile și introducerea certificatului general de export destinat colecțiilor muzeale.

Totodată, proiectul asigură cadrul normativ necesar implementării prevederilor Regulamentului (UE) 2019/880 privind introducerea și importul bunurilor culturale și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1079, contribuind la dezvoltarea mecanismelor de monitorizare, trasabilitate și interoperabilitate a circulației bunurilor culturale mobile, în concordanță cu obligațiile asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Instrument juridic UE/domeniu	Scop	Finalitate
Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru <i>Restituire/recuperare bunuri culturale scoase ilegal</i>	Instituirea mecanismelor de restituire a bunurilor culturale ale RM și ale statelor membre UE care au părăsit teritoriul național sau cel al statelor membre, inclusiv, sub aspectul rolului instanțelor judecătorești și procedurilor judiciare care se impun; Instituirea unui mecanism tranzitoriu capabil să realizeze sarcina de recuperare și restituire a patrimoniului cultural național mobil, până în momentul obținerii de către Republica Moldova a statutului de stat membru al Uniunii Europene.	Instrument juridic UE transpus; Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil modificată și aprobată; Mecanisme de restituire/recuperare instituite.
Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiune codificată) <i>Export bunuri culturale</i>	Dezvoltarea mecanismului de emiterie și control ale actelor aferente exportului bunuri culturale.	Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (circulația bunurilor culturale mobile) elaborat; Mecanism de emiterie și control ale actelor aferente exportului bunuri culturale elaborat; Mecanism de asigurare a zonelor de adăpost pentru bunuri culturale cu importanță deosebită pentru patrimoniul cultural național și care sunt supuse unor amenințări serioase și iminente de distrugere sau de pierdere dacă ar rămâne în locul lor actual, elaborat.
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012 pentru Regulamentul (CE) nr. 116/2009 privind exportul bunurilor culturale <i>Norme de aplicare export bunuri culturale</i>	Stabilirea cerințelor pentru actele aferente exportului de bunuri culturale; Îmbunătățirea formularelor standard.	Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (circulația bunurilor culturale mobile) elaborat; Formularele standard ale actelor aferente exportului bunuri culturale elaborate.
Regulamentul (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei din 24 iunie 2021 <i>Import bunuri culturale</i>	Dezvoltarea mecanismului de introducere și import al bunurilor culturale mobile; Dezvoltarea mecanismului de control al actelor aferente introducerii și importului bunurilor culturale mobile; Trasabilitate și prevenirea traficului ilicit.	Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (circulația bunurilor culturale mobile) elaborat; Mecanism de control al actelor aferente introducerii și importului bunurilor culturale mobile, elaborat; Mecanismul de asigurare a refugiului pentru bunuri culturale de o importanță deosebită pentru țara de interes și care sunt supuse unor amenințări, elaborat.
Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei din 24 iunie 2021 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/880 privind introducerea și importul bunurilor culturale <i>Norme detaliate import bunuri culturale</i>	Instituirea formularelor standard ale actelor aferente introducerii și importului bunurilor culturale mobile; Elaborarea dicționarului de date și specificații pentru întocmirea actelor aferente introducerii bunurilor culturale	Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (circulația bunurilor culturale mobile) elaborat; Dicționar de date și specificații pentru întocmirea actelor aferente introducerii bunurilor culturale, elaborat.

Fig. 13. Aliniere la aquis: obiective și finalități. *Sursa:* elaborat de autor în baza Raportului anual SECBCM pentru anii 2024/2025

Un progres de importanță strategică îl reprezintă aderarea Republicii Moldova la Protocolul II al Convenției de la Haga din 1954 privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, proces la care SECBCM a contribuit prin promovarea și susținerea demersurilor necesare¹⁸. Ca urmare, instituția a fost desemnată Punct Focal Național pentru acest instrument internațional, precum și pentru Convenția UNESCO din 1970 privind măsurile de interdicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit al bunurilor culturale. Aceste evoluții consolidează rolul SECBCM în coordonarea implementării obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova și confirmă integrarea progresivă a domeniului patrimoniului cultural mobil în standardele și mecanismele europene și internaționale de protecție.

Capitolul VII: Riscuri și provocări.

Evaluarea obiectivă a progreselor presupune și identificarea provocărilor care continuă să influențeze dezvoltarea sistemului național de protejare a patrimoniului cultural mobil. Deși în perioada de raportare au fost înregistrate progrese importante în domeniul evidenței, digitalizării și consolidării cadrului normativ, persistă o serie de vulnerabilități care necesită acțiuni coordonate pe termen mediu și lung.

Una dintre principalele provocări rămâne gradul redus de digitalizare a patrimoniului muzeal. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, colecțiile muzeale ale Republicii Moldova depășesc un milion de piese (1719019 piese conform BNS, anul 2025¹⁹), în timp ce procesul de înregistrare și digitizare continuă gradual. Accelerarea acestui proces este esențială pentru consolidarea evidenței naționale și pentru gestionarea eficientă a riscurilor asociate dezastrelor, furturilor sau altor situații de urgență. Nivelul scăzut de digitizare a evidenței și lipsa interoperabilității registrelor și sistemelor informaționale relevante limitează capacitatea instituțiilor responsabile de a asigura schimbul structurat de date și integrarea informațiilor în infrastructurile naționale și europene. Inventarierea digitală insuficientă generează dificultăți în evaluarea riscurilor la care sunt expuse bunurile culturale mobile în situații de dezastre, conflicte armate, furturi sau alte fapte ilicite, precum și în stabilirea priorităților de intervenție în situații de urgență.

O altă prioritate o reprezintă dezvoltarea interoperabilității sistemelor informaționale. Deși prin Hotărârea Guvernului nr. 138/2026 au fost create premisele dezvoltării Sistemului Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, schimbul automatizat de date între autoritățile implicate urmează să fie extins și consolidat, astfel încât monitorizarea circulației bunurilor culturale să fie realizată într-un cadru digital integrat. În caz contrar, nivelul redus de digitizare a colecțiilor muzeale, arheologice și ecleziastice ar limita interoperabilitatea sistemelor informaționale naționale cu infrastructurile și bazele de date internaționale relevante. În consecință, capacitatea instituțiilor competente de a identifica, urmări și facilita recuperarea bunurilor culturale pierdute, furate sau traficate ar rămâne insuficientă.

În contextul aderării Republicii Moldova la Protocolul II al Convenției de la Haga din 1954, devine prioritară elaborarea Planului național de acțiuni coordonate pentru protecția patrimoniului cultural mobil, prevăzut de art. 30 alin. (6) din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil²⁰. Elaborarea acestui mecanism presupune consolidarea cooperării dintre Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul

¹⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152181&lang=ro

¹⁹ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_10%20CUL_CUL010/CUL011000reg.px/table/tableViewLayout2/

²⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148798&lang=ro#

Apărării și celelalte instituții responsabile de gestionarea situațiilor de urgență și de protejarea patrimoniului cultural.

O provocare distinctă este reprezentată de nivelul insuficient de evidență a bunurilor culturale deținute de cultele religioase, pentru care nu există în prezent o imagine completă la nivel național. Inventarierea și documentarea acestor bunuri constituie o condiție importantă pentru asigurarea protecției lor împotriva riscurilor generate de furturi, dezastre sau alte situații excepționale.

În același timp, dezvoltarea accelerată a platformelor comerciale online impune adaptarea cadrului normativ și a mecanismelor de control privind circulația bunurilor culturale mobile, pentru a reduce riscurile asociate comercializării neautorizate și traficului ilicit.

Nu în ultimul rând, nivelul de informare al publicului privind regimul juridic al bunurilor culturale mobile rămâne limitat. Continuarea campaniilor de informare și a activităților de instruire destinate cetățenilor și operatorilor economici reprezintă un element important pentru prevenirea încălcărilor involuntare și pentru consolidarea culturii de protejare a patrimoniului cultural.

Fig. 14. Riscuri și provocări. Sursa: elaborat de autor

Abordarea acestor vulnerabilități constituie una dintre direcțiile strategice de dezvoltare ale SECBCM pentru perioada următoare. Soluționarea lor va contribui la consolidarea unui sistem modern, interoperabil și rezilient, capabil să asigure protecția eficientă a patrimoniului cultural mobil în conformitate cu standardele europene și angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

Capitolul VIII: Oportunități.

Perioada de dezvoltare instituțională a SECBCM coincide cu un context favorabil de reformă și modernizare, care oferă oportunități importante pentru consolidarea sistemului național de protejare a patrimoniului cultural mobil. Valorificarea acestora poate accelera procesul de armonizare cu standardele europene și poate contribui la dezvoltarea unor mecanisme moderne de evidență, circulație și protecție a bunurilor culturale.

Statutul Republicii Moldova de țară candidată la aderare la Uniunea Europeană creează premise pentru acces la expertiză europeană, programe de cooperare instituțională, rețele profesionale și surse de finanțare dedicate digitalizării, dezvoltării competențelor și consolidării capacităților administrative. Totodată, procesul de armonizare cu acquis-ul european oferă posibilitatea preluării bunelor practici și alinierii cadrului normativ național la standardele Uniunii Europene.

O oportunitate majoră o reprezintă dezvoltarea sistemelor informaționale interoperabile. Prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 138/2026 au fost create premisele dezvoltării Sistemului Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, care va asigura interoperabilitatea cu Serviciul Vamal și digitalizarea proceselor de circulație a bunurilor culturale. În perspectivă, dezvoltarea interoperabilității cu alte autorități și cu platforme internaționale specializate va contribui la consolidarea mecanismelor de monitorizare și prevenire a traficului ilicit.

Consolidarea competențelor profesionale reprezintă o altă direcție cu potențial ridicat de dezvoltare. Programul de microcalificare „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil”, implementat în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, a demonstrat interesul constant al specialiștilor pentru formarea profesională și oferă premise pentru extinderea grupurilor-țintă către instituțiile de aplicare a legii și alte autorități publice cu atribuții conexe.

Totodată, se observă o creștere graduală a nivelului de conștientizare privind protejarea patrimoniului cultural mobil, reflectată prin sporirea solicitărilor de expertizare, clasare și consultanță, precum și prin vizibilitatea crescută a activității instituției în mediul online. Această evoluție creează condiții favorabile pentru dezvoltarea unor programe permanente de informare și educare a publicului.

În același timp, extinderea rețelei de parteneriate cu UNESCO, instituțiile Uniunii Europene, autoritățile naționale și organizațiile profesionale creează premise pentru implementarea unor proiecte comune, atragerea finanțărilor externe și dezvoltarea cooperării internaționale. Totodată, există oportunități de consolidare a colaborării cu instituții precum Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Fiscal de Stat și cultele religioase, în vederea dezvoltării unor mecanisme integrate de protejare a patrimoniului cultural.

Fig. 15. Oportunități. Sursa: elaborat de autor

Prin valorificarea acestor oportunități, SECBCM își poate consolida rolul de autoritate națională de referință în domeniul patrimoniului cultural mobil și poate contribui la dezvoltarea unui sistem modern, interoperabil și aliniat standardelor europene, capabil să răspundă eficient provocărilor actuale și viitoare.

Capitolul IX: Programul sectorial 2026-2030.

Programul sectorial pentru perioada 2026–2030 reprezintă etapa de consolidare a reformelor inițiate de SECBCM și stabilește direcțiile strategice pentru dezvoltarea sistemului național de protejare a patrimoniului cultural mobil. Acesta este fundamentat pe rezultatele obținute, vulnerabilitățile identificate și obligațiile asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană și prin convențiile internaționale în domeniu.²¹ Programul reprezintă un document de politici publice sectorial, pe termen mediu, elaborat cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Insuficiența resurselor financiare destinate restaurării și conservării accentuează riscul de deteriorare a bunurilor culturale. Colecțiile muzeale și private, precum și bunurile culturale provenite din situri arheologice, rămân expuse riscului de furt și trafic ilicit, cu consecințe asupra integrității patrimoniului cultural național. Conform datelor statistice colectate de SECBCM, în perioada 2024–2025 au fost transmise SECBCM spre expertizare 1.826 de bunuri culturale provenite din cauze penale și contravenționale instrumentate de către Serviciul Vamal și Inspectoratul General al Poliției. Aceste date reflectă exclusiv cazurile depistate de autoritățile competente și transmise SECBCM pentru expertiză. Prin urmare, datele nu includ activitățile de trafic neraportate, obiectele care nu au fost recunoscute ca potențiale bunuri culturale sau incidentele care nu au fost supuse unei evaluări de specialitate din partea SECBCM și nu permit estimarea dimensiunii reale a fenomenului. Ele nu includ cazurile nedepistate sau neraportate, bunurile care nu au fost identificate drept potențiale bunuri culturale și cazurile care nu au fost supuse unei evaluări de specialitate. Limitele datelor disponibile relevă necesitatea consolidării mecanismelor de prevenire și depistare, a cooperării interinstituționale, a evaluării riscurilor și a capacităților autorităților vamale și ale organelor de drept de a identifica bunurile culturale.

În contextul deteriorării situației de securitate regională după 24 februarie 2022, ca urmare a agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, Republica Moldova a ratificat cel de-al Doilea Protocol (1999) la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, prin Legea nr. 309/2025, obligațiile corespunzătoare fiind aplicabile începând cu data de 16 aprilie 2026.

Prin urmare, este necesară o intervenție programatică integrată pentru continuarea alinierii cadrului normativ la acquis-ul UE, dezvoltarea interoperabilității sistemelor informaționale, consolidarea expertizei specializate și a cooperării interinstituționale, precum și pentru pregătirea instituțiilor responsabile în vederea protejării bunurilor culturale în situații de urgență.

Scopul Programului constă în consolidarea cadrului normativ, instituțional și operațional privind evidența, circulația și protejarea bunurilor culturale mobile, inclusiv în situații de urgență, în vederea alinierii la acquis-ul Uniunii Europene și a îndeplinirii angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova. Programul va contribui la realizarea acțiunilor relevante prevăzute în Programul național de aderare a Republicii

²¹<https://secbcm.gov.md/rom/evenimente/discutii-publice-dedicate-conceptului-programului-integrat-pentru-protejarea-patrimoniului-cultural-mobil>

Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2026–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Programul integrează acțiunile pentru care Ministerul Culturii și SECBCM sunt responsabile în cadrul Programului național de aderare pentru anii 2025–2029, măsurile necesare îndeplinirii obligațiilor care decurg din cel de-al Doilea Protocol din 1999 la Convenția de la Haga din 1954, precum și atribuțiile SECBCM, stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 470/2023. Totodată, Programul asigură continuitatea măsurilor inițiate în cadrul Strategiei de dezvoltare a Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile pentru perioada 2023–2025, aprobate prin Ordinul ministrului Culturii nr. 321 din 15 noiembrie 2023.

Programul va asigura un cadru unitar pentru planificarea și coordonarea acțiunilor Ministerului Culturii și ale SECBCM cu celelalte autorități și instituții competente, în special Serviciul Vamal, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării și autoritățile din domeniul protecției civile, abordare ce va permite delimitarea responsabilităților, utilizarea coordonată a resurselor și monitorizarea îndeplinirii angajamentelor asumate față de Uniunea Europeană și UNESCO.

Programul este structurat în jurul a două priorități strategice, susținute de o axă transversală privind consolidarea capacităților instituționale și formarea profesională continuă.

Prioritatea I vizează prevenirea și combaterea traficului ilicit de bunuri culturale mobile prin armonizarea deplină a cadrului normativ cu acquis-ul Uniunii Europene, dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, extinderea interoperabilității digitale și consolidarea activităților de instruire și sensibilizare destinate autorităților competente și publicului.

Prioritatea II urmărește consolidarea sistemului național de protecție a patrimoniului cultural în situații de urgență și conflict, prin elaborarea Planului național de urgență, dezvoltarea mecanismelor de cooperare interinstituțională, accelerarea digitalizării colecțiilor vulnerabile și extinderea evidenței patrimoniului cultural, în conformitate cu obligațiile asumate prin Protocolul II la Convenția de la Haga și Legea nr. 280/2011.

AXĂ TRANSVERSALĂ: Consolidarea capacităților și formarea profesională continuă — susține ambele priorități	
PRIORITATEA I — Prevenirea și combaterea traficului ilicit de bunuri culturale mobile	PRIORITATEA II — Protecția patrimoniului cultural în situații de urgență și conflict
■ Transpunere integrală Reg. UE 2019/880, 116/2009, 1081/2012 în legislația națională ■ Modificare HG 470/2023 — aliniere completă la acquis-ul european ■ Platformă electronică Registrul circulației BCM (interoperabilitate CERTX/SV) ■ Lista Roșie a bunurilor culturale mobile vulnerabile (model ICOM) ■ Formare: muzee, ofițeri vamali și de poliție, administrații publice locale ■ Sensibilizare: cetățeni, ONG-uri, școli — cultura protejării patrimoniului	■ Plan național integrat de urgență patrimoniu (obligație Haga P-II, vigoare 16 apr. 2026) ■ Protocoale de cooperare: Ministerul Apărării, IGP, MAI — responsabilități clare ■ Digitalizare prioritară a colecțiilor muzeale vulnerabile (risc seismic) ■ Înregistrarea colecțiilor cultelor religioase în Registrul patrimoniului muzeal mobil ■ Formare specifică: răspuns la dezastre și conflicte armate ■ Sensibilizare instituțională: exerciții, planuri locale APL, muzee, mănăstiri

Fig. 16. Programul sectorial 2026-2030 (proiect). Sursa: elaborat de autor

Prin implementarea acestui Program, SECBCM își propune să consolideze rolul de autoritate națională de specialitate, să dezvolte un sistem modern și interoperabil de gestionare a patrimoniului cultural mobil și să asigure alinierea progresivă a Republicii Moldova la standardele europene și internaționale în domeniu.

Capitolul X: Concluzii și constatări cheie

Strategia de dezvoltare a Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile pentru perioada 2023–2025 a reprezentat etapa de constituire și consolidare a primei autorități publice specializate din Republica Moldova în domeniul evidenței și circulației bunurilor culturale mobile. Obiectivele asumate au fost realizate în mare parte, iar rezultatele obținute demonstrează că instituția dispune astăzi de mecanisme funcționale, proceduri operaționale, instrumente digitale și parteneriate instituționale care îi permit exercitarea eficientă a mandatului legal.

La finalul perioadei strategice, SECBCM reprezintă o autoritate de specialitate consolidată, cu un rol bine definit în sistemul național de protejare a patrimoniului cultural mobil, nu și o instituție aflată în proces de organizare. Activitatea desfășurată a contribuit la dezvoltarea unui sistem coerent de expertizare, clasare, evidență și monitorizare a circulației bunurilor culturale, la consolidarea cooperării interinstituționale și la apropierea cadrului normativ național de standardele europene și internaționale.

În ansamblu, perioada 2023–2025 marchează trecerea de la etapa de creare a instituției la etapa de maturizare instituțională. Raportul privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, inclus în anexă, relevă un grad de realizare de 98% al acțiunilor asumate. Acest rezultat demonstrează că măsurile implementate au creat condițiile necesare pentru continuarea dezvoltării domeniului. Extinderea digitalizării patrimoniului cultural, operaționalizarea sistemelor informaționale interoperabile, implementarea obligațiilor asumate prin acquis-ul Uniunii Europene și prin convențiile internaționale, precum și consolidarea capacităților instituționale reprezintă direcțiile esențiale ale etapei următoare.

Rezultatele obținute în perioada de implementare a Strategiei marchează încheierea unei etape de constituire și consolidare instituțională și definesc obiectivele noii etape de dezvoltare a domeniului. În acest sens, Programul sectorial pentru anii 2026–2030 a fost conceput ca instrument de continuitate a politicilor inițiate, valorificând experiența acumulată și rezultatele obținute și orientând dezvoltarea domeniului către un sistem coerent, modern și rezilient, capabil să răspundă atât necesităților naționale, cât și obiectivelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

Anexă
la Raportul de implementare a Strategiei de Dezvoltare
a Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (2023 – 2025)
Aprobat

Dan SURUCEANU
Ministru

**Raport de realizare a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a
Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile pentru anii 2023-2025**

Prioritatea strategică	Acțiuni specifice	Indicatori de rezultat	Termen de realizare	Planificare bugetară (lei)			
				2023	2024	2025	Raport
1.Dezvoltarea instituțională a SECBCM	1.1 Înregistrarea Serviciului la ASP	Instituție înregistrată	Noiembrie 2023				Realizat Extras din Registrul de stat al unității de drept nr. 5322 din 10.11.2023
	1.2 Întocmirea statelor de personal, a Schemei de încadrare, Fișelor de post	State de personal, schema de încadrare, fișe de post elaborate și aprobate	Noiembrie 2023				Realizat State de personal Nr. 75 din 14.02.2024. State de personal Nr. 338 din 25.10.2024. Scheme de încadrare pentru anul 2024 din 01.01.2024. Schema de încadrare pentru anul 2024 din 01.11.2024. Schema de încadrare pentru anul 2025 din 01.01.2025. 4 fișe de post elaborate și aprobate (șef direcție, contabil șef, specialist principal (evidență/circulație).
	1.3 Angajarea personalului	Personal angajat/contractat	Decembrie 2023	128,2 mii lei	1002,5 mii lei	1002,5 mii lei	Realizat În anul 2023 a fost angajat directorul Serviciului și au fost contractate 3 persoane fizice pentru îndeplinirea unor atribuții. În perioada 2024-2025 au fost angajați 4 funcționari publici — 2 în anul 2024 și 2 în anul 2025 — și contractate 42 de persoane fizice și juridice — 23 în anul 2024 și 19 în anul 2025 — pentru prestarea serviciilor juridice, de expertiză a bunurilor culturale, IT și a altor servicii necesare desfășurării activității instituției, inclusiv organizării evenimentelor planificate.

	1.4 Deschiderea contului Trezorerial	Cont Trezorerial deschis	Decembrie 2023				Realiza Contract-Tip nr 571 din 21 noiembrie 2023 privind utilizarea serviciului electronic de prezentare a documentelor de plată electronice spre executare prin intermediul „Instituția - Trezoreria” Contract privind utilizarea serviciilor electronice prin SI Trezoreria nr.275 din 16.01.2025
	1.5 Încheierea contractelor de comodat; amenajarea spațiilor de lucru	Contracte de comodat încheiate; spațiu amenajat	Noiembrie 2023	-	78,7 mii lei	78,7 mii lei	Realizat Au fost încheiate contractele de comodat nr. 01 din 09 ianuarie 2024 și nr. 01 din 31 ianuarie 2025.
	1.6 Dotarea cu echipamente și rechizite	Procedura de achiziție asigurată; Serviciu dotat	tr. IV 2023 – tr. II	50,0 mii lei	89,0 mii lei	89,0 mii lei	Realizat Serviciul a fost dotat cu mobilier, echipamente IT și rechizite de birou, necesare desfășurării activității, în baza documentelor justificative aferente achizițiilor efectuate.
	1.7 Dezvoltarea personalității vizuale: logo, brandbook, pag. web, achiziționare rechizite de birou și alte cheltuieli	Logo, brandbook și pag. web create	tr. I 2024	-	90,0 mii lei	90,0 mii lei	Realizat Site web https://secbcm.gov.md/ Facebook https://www.facebook.com/SECbcm?locale=ro_RO Instagram https://www.instagram.com/secbcm/
2. Evidența patrimoniului cultural național mobil	2.1 Actualizarea Registrului național al patrimoniului cultural național mobil	Registru actualizat; circa 1000 bunuri culturale mobile clasate și înscrise în registru	Pe parcursul anului				Realizat Completarea Registrului patrimoniului cultural național mobil cu 3200 bunuri culturale în perioada aferentă raportării. În perioada 2024–2025 au fost emise 3.141 de certificate de clasare (2.469 în 2024 și 672 în 2025), reprezentând o creștere de circa 47 de ori față de media anuală anterioară de 66 de certificate.
	2.2 Actualizarea bazei de date privind circulația bunurilor culturale mobile	Bază de date actualizată	Pe parcursul anului				Realizat Baza de date privind circulația bunurilor culturale mobile a fost actualizată continuu pe parcursul anilor 2024–2025. SECBCM a notificat Serviciul Vamal cu privire la circulația transfrontalieră a 1.592 de bunuri culturale mobile, toate expertizate în prealabil. Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” a fost aprobat prin HG nr. 138/2026, care instituie cadrul pentru gestionarea electronică a operațiunilor de import și export și interoperabilitatea cu Serviciul Vamal.

	2.3 Arhivarea dosarelor de clasare a bunurilor culturale mobile	Dosare de clasare arhivate	Pe parcursul anului				Realizat Au fost arhivate 33 de dosare de clasare, aferente celor 28 de ordine de clasare, care cuprind 3429 de bunuri culturale mobile.
	2.4 Elaborarea și actualizarea inventarului electronic al bunurilor gestionate de proprietarii publici - muzee locale din subordinea APL I și APL II „Muzeu app”	Inventar elaborat și actualizat	Pe parcursul anului				Realizat Registrul patrimoniului muzeal mobil – 73081 piese înscrise. Conturi create pentru „Muzeu app” - 120 conturi pentru angajați din muzee pentru a înscrie bunurile în registrul respectiv.
3. Circulația bunurilor culturale mobile	3.1 Elaborarea propunerilor de acte normative de transpunere a legislației UE în domeniu în scopul facilitării circulației licite a bunurilor culturale mobile	3.1.1 Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii 280/2011 cu privire la protejarea patrimoniului cultural național mobil elaborat și transmis MC spre înregistrare și promovare.	Tr. II 2024				Realizat Proiect aprobat: LP108 din 22.05.25, MO293-296/03.06.25 art.322; în vigoare 03.12.25 Elaborat și promovat proiectul de modificare a Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, adoptat în anul 2025, prin care au fost transpuse prevederile Directivei 2014/60/UE.
		3.1.2 Propuneri la proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind introducerea și importul bunurilor culturale elaborate și transmise MC spre înregistrare și promovare.	Tr. IV 2025				Realizat parțial (Activitate multianuală) Determinat gradul de compatibilitate, elaborat conceptul actului normativ. Stabilită structura actului normativ. Anunț privind inițierea elaborării proiectului plasat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-4702023-pentru-punerea-in-aplicare-a-prevederilor-legii-nr-2802011-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-national-mobil/14741

		3.1.3 Propuneri de act normativ pentru transpunerea Regulamentului (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiune codificată) elaborate și transmise MC spre înregistrare și promovare.	Tr. IV 2025				Realizat parțial (Activitate multianuală) Determinat gradul de compatibilitate, elaborat conceptul actului normativ. Stabilită structura actului normativ. Anunț privind inițierea elaborării proiectului plasat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-4702023-pentru-punerea-in-aplicare-a-prevederilor-legii-nr-2802011-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-national-mobil/14741
		3.1.4 Propuneri de act normativ pentru transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012 pentru Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale elaborate și transmise MC spre înregistrare și promovare.	Tr. IV 2025				Realizat parțial (Activitate multianuală) Determinat gradul de compatibilitate, elaborat conceptul actului normativ. Stabilită structura actului normativ. Anunț privind inițierea elaborării proiectului plasat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-4702023-pentru-punerea-in-aplicare-a-prevederilor-legii-nr-2802011-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-national-mobil/14741
	3.2 Expertizarea bunurilor culturale mobile	Bunuri culturale mobile expertizate; rapoarte de	Pe parcursul anului				Realizat Pe parcursul anului 2024 au fost expertizate 1.935 de bunuri culturale mobile (față de 602 în 2021), iar în 2025 – 4.160 de

		expertiză emise (pe măsura solicitărilor)					bunuri, reprezentând o creștere de aproape 7 ori față de 2021. Expertizele au acoperit atât procedurile de eliberarea actelor aferente circulației bunurilor culturale mobile, cât și solicitările din dosarele penale și contravenționale.
	3.3 Emiterea certificatelor, adeverințelor de export și notificărilor de import al bunurilor culturale mobile	Certificate, adeverințe de export și notificări de import al bunurilor culturale mobile emise (pe măsura solicitărilor)	Pe parcursul anului				Realizat În anul 2024 au fost emise 111 adeverințe de export, acoperind 1.706 bunuri culturale, majoritatea fiind bunuri de producție contemporană. În aceeași perioadă, s-au emis 44 de certificate de export, aferente unui număr de 258 bunuri culturale. Pe parcursul anului, au fost efectuate expertize de specialitate la solicitarea Serviciul Vamal și Inspectoratul General de Poliție, în acest scop fiind întocmite 11 rapoarte de expertiză, pentru 195 bunuri culturale confiscate sau implicate în diverse dosare. În anul 2025, numărul total al bunurilor culturale expertizate a constituit 4.160. Au fost eliberate 42 de certificate de export, aferente unui total de 1.612 bunuri culturale, și 78 de adeverințe de export, pentru 947 bunuri. Serviciul Vamal a fost notificat cu privire la importul și exportul a 1.592 de bunuri culturale mobile, toate expertizate în prealabil de SECBCM, în vederea eliberării permisiunilor corespunzătoare. Expertize fără eliberarea actelor permise de circulație, la solicitare, pentru 18 bunuri culturale mobile. În anul 2025, activitatea de expertiză realizată în cadrul dosarelor contravenționale și al bunurilor confiscate 1593 bunuri culturale mobile.
	3.4 Elaborarea, în cooperare cu Serviciul Vamal, a bazei de date privind circulația bunurilor culturale mobile	Bază de date creată și actualizată	Tr. IV 2024; actualizată anual				Realizat parțial Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” și a „Regulamentului privind modul de ținere a Registrului circulației bunurilor culturale mobile” aprobat prin HG138/2026.
	3.5 Elaborarea mecanismului de monitorizare a procesului de trafic al bunurilor culturale prin interoperabilitate cu bazele de date ale organelor cu atribuții	Mecanism elaborat, act administrativ aprobat	Tr. I 2025				Realizat parțial Promovate modificările la Codul vamal nr. 95/2021 (art. 375), prin reglementarea expresă a introducerii și scoaterii bunurilor culturale mobile de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. Elaborate și aprobate Normele de expertizare a bunurilor de importanță tehnică (autovehicule de colecție), utilizate la emiterea notificărilor către Serviciul Vamal.

	în circulația bunurilor culturale						Asigurată emiterea notificărilor privind circulația bunurilor culturale mobile aparținând instituțiilor publice, în vederea fluidizării procedurilor de trecere a frontierei, precum și notificarea importului și exportului a 1.592 bunuri culturale mobile.
4. Sporirea nivelului de cooperare și colaborare între instituțiile statului în domeniul prestării serviciilor	4.1 Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ național în domeniul prestării serviciilor de către instituțiile la care MC are calitatea de fondator	Propuneri de amendare a Hotărârii de Guvern nr. 1311/2005 cu privire la aprobarea nomenclatoarelor serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și instituțiile subordonate elaborate și transmise MC spre înregistrare și promovare.	Tr. III 2024				Realizat Aprobat prin HG 22 din 15.01.2025 și publicat în Monitor Oficial Nr. 18 (pag. 79)
	4.2 Semnarea acordurilor de colaborare cu Serviciul Vamal, MAI, ICOM	3 Acorduri de colaborare semnate	Tr. I 2024				Realizat La data de 4 aprilie 2024 au fost semnate două acorduri de cooperare: cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova și cu Universitatea de Stat din Moldova.
5. Formarea profesională inițială și continuă în domeniul patrimoniului cultural național mobil	5.1 Organizarea Atelierului de instruire „Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile – misiune, valori și perspective”.	Atelier de instruire organizat	Tr. I 2024				Realizat Primul Forum internațional al creatorilor și deținătorilor de bunuri culturale mobile, organizat de Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile (SECBCM) sub auspiciile UNESCO , în parteneriat cu Ministerul Culturii al Republicii Moldova a avut loc pe 4 aprilie 2024. Scopul evenimentului a fost crearea unei platforme de comunicare și inițierea unui schimb de opinii referitor la evidența și circulația bunurilor culturale mobile.

	5.2 Elaborarea curricula pentru cursul de ore opționale „Patrimoniul cultural național mobil sau bunuri culturale mobile: specific, genuri și domenii.”	Curricula elaborat	Tr. III 2024				Realizat Program de calificare parțială (microcalificare) „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil” (MPCM) aprobat prin decizia Senatului USM din 29 octombrie 2024. Programul a fost organizat în două ediții: ediția I – decembrie 2024 – februarie 2025; ediția a II-a – octombrie – decembrie 2025. Au fost recepționate 72 de dosare de înscriere, dintre care 48 de participanți au fost admiși și au finalizat programul, provenind din muzee, biblioteci, autorități ale administrației publice, Serviciul Vamal, instituții de aplicare a legii și alte organizații implicate în gestionarea patrimoniului cultural mobil.
	5.3 Întocmirea acordurilor cu instituțiile de învățământ și instituțiile specializate în scopul completării programelor de studiu cu ore opționale în domeniul patrimoniului cultural național mobil: USM, centrul de instruire al Serviciului Vamal, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI	3 acorduri de colaborare încheiate	Tr. II 2024				Realizat parțial Acord de cooperare semnat cu Universitatea de Stat din Moldova la data de 4 aprilie 2024, în baza căruia a fost elaborat și implementat Programul MPCM. Acord de cooperare semnat cu Serviciul Vamal la data de 4 aprilie 2024, care a stat la baza sesiunilor de instruire a funcționarilor vamali. Acordul cu alte instituții – în curs de negociere.
6. Lobby, advocacy și parteneriate	6.1 Organizarea, la solicitarea instituțiilor publice și societății civile, ale acțiunilor de suport, transmitere de bune practici și consultanță în domeniul evidenței și circulației bunurilor culturale mobile	Cel puțin 10 consultații oferite	Pe parcursul anului				Realizat Consultarea instituțiilor muzeale în termeni conform solicitărilor parvenite. Coordonarea exportului de bunuri culturale pentru 8 evenimente expoziționale ale muzeelor naționale. Asigurarea procedurilor privind exportul și importul bunurilor culturale mobile pentru participarea la 13 evenimente expoziționale în anul 2024 și 14 evenimente expoziționale în anul 2025, precum și a circulației temporare a instrumentelor muzicale pentru 5 evenimente internaționale în anul 2024 și 9 evenimente internaționale în anul 2025, prin

						notificarea Serviciului Vamal și efectuarea examinării preventive a bunurilor culturale.
	6.2 Organizarea sesiunilor de informare cu privire la conștientizarea necesității păstrării patrimoniului cultural național mobil	Cel puțin 2 sesiuni organizate	anual			Realizat 4 aprilie 2024 – Primul Forum Internațional al Creatorilor și Deținătorilor de Bunuri Culturale Mobile, organizat sub auspiciile UNESCO, în cadrul căruia a fost desfășurat primul training privind combaterea traficului ilicit de bunuri culturale și au fost semnate Acordurile de cooperare cu Serviciul Vamal și Universitatea de Stat din Moldova. 71 participanți. 10 iunie 2024 – Sesiune teoretico-practică privind evidența informatizată a bunurilor muzeale mobile și completarea Registrului patrimoniului muzeal mobil (MuzeuApp), destinată directorilor de muzee, muzeografilor și specialiștilor în digitizare. Circa 120 participanți. 20 august 2024 – Curs teoretico-practic pentru funcționarii Serviciului Vamal privind identificarea bunurilor culturale mobile, cadrul normativ și procedurile de circulație. 23 participanți. 26 septembrie 2024 – Sesiune de instruire pentru funcționarii Serviciului Vamal privind controlul vamal al bunurilor culturale mobile și expertizarea acestora. 29 participanți. 2 decembrie 2024 – 14 februarie 2025 – Programul de calificare parțială (microcalificare) „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil” – Ediția I, organizat în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova. 23 absolvenți. 1–3 aprilie 2025 – Training regional UNESCO privind consolidarea capacităților de combatere a traficului ilicit de bunuri culturale ucrainene, organizat de UNESCO, Ministerul Culturii și SECBCM, cu participarea experților naționali și internaționali. 21 august 2025 – Sesiune de instruire pentru funcționarii Serviciului Vamal, destinată reprezentanților Aparatului Central și ai Birourilor Vamale Nord, Centru și Sud. 24 participanți. Zilele Europene ale Patrimoniului 2025 – Vizită de studiu și sesiune practică la Postul Vamal Costești-Stânca, organizată în parteneriat cu Serviciul Vamal și SA „Barza Albă”, privind gestionarea circulației bunurilor culturale mobile la frontieră.

						20 octombrie – 5 decembrie 2025 – Programul de calificare parțială (microcalificare) „Managementul Patrimoniului Cultural Mobil” – Ediția a II-a, organizat în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova. 25 absolvenți. 18–20 noiembrie 2025 – Training internațional UNESCO „Combaterea traficului ilicit de bunuri culturale”, organizat de UNESCO și Uniunea Europeană, în parteneriat cu Ministerul Culturii și SECBCM, cu participarea reprezentanților instituțiilor de aplicare a legii, sectorului muzeal și vamal din Republica Moldova și a experților din șase state. 71 participanți, dintre care 42 experți internaționali și naționali.
	6.3 Elaborarea materialelor de informare pentru autorități și cetățeni cu privire la contracararea traficului ilicit de bunuri culturale	Cel puțin 2 sesiuni organizate				Realizat Broșură în baza traducerii și adaptării ghidului metodologic privind evaluarea și reorganizarea colecțiilor muzeale, elaborat de Cultural Heritage Agency din Regatul Țărilor de Jos “Evaluarea colecțiilor muzeale: Etapele procesului de evaluare în șase pași” elaborată și tipărită în 50 exemplare, dintre care 30 distribuite. Elaborate materiale informative pentru participanții la Trainingul UNESCO (post eveniment) completarea Google Drive-ului link creat în acest sens. Manual de instruire „Combaterea traficului ilicit de bunuri culturale – un set de instrumente pentru sistemul european de justiție și de aplicare a legii” tipărită în 50 exemplare, dintre care 25 distribuite.

Svetlana POCIUMBAN
Director